

Epazaazi Epazaazi Mwaalyaraavina Pikariyikwia' Poli Yavikaryakesi.

¹ Polinyi yikwia da! pikarya yavikarivanigeinyi. Gotiyai gamire simunyavi mena kanyidahilaka! Kiraazitiyai Jizaazai Nyidaasadeinyi yima'ne Apozeliyainyi. Gotiyare tewaanyaihirri Gotiyai yihithahilakakeihi Anga Epazaazi mwaalyaihirina yavikarivanige. Kiraazitiyai Jizaazari wilanwaaishasa'na Kiraazitiyari diraginna limwadivsaihirina yavikarivanigeihiliyi.

² Gotiyai Nenimaangelyi Naanga Jizaazai Kiraazitiyalyi sanidaai yanga tewaanna yihigaimwagika! Kirimire kwaamu'nanyabwi yihwarana!

Kiraazitiyarina Gotiyai nemire kuryaraavina tewaanya nejaavade'nesi.

³ Kiraazitiyarina Gotiyai Kiraazitiyari wilanemwaaikhake'na Sigunyaviya tewaanya naanga yuya nemire kuryaraavina yanga nejaavakengi. Sare'na Gotiyari nemire Naanga Jizaazai Kiraazitiyare Ganimaangeri tewaanya yilaaya maryana!

⁴ Sare' kigaakuna Gotiyai Kwaakeva' mwakyaakegaa' neminyina yawi'na "Sahwara nimirera yima'nipika! Nyibwaalivi

w̄lamwaaib̄'de'na sahwara tewaanyara ȳma'n̄pi'dere. N̄m̄nyaba ȳwetawakya maayara ȳma'n̄pi'dere." Nem̄nȳna sara yawi'na yakabaaib̄' mi'na nedah̄lakyaa!.

5 Sarei kale wiada tewaanya w̄vu'nada s̄nnaw̄ nem̄nȳna yawi'na "K̄raazit̄yai Jizaazai balade'na n̄m̄nȳ nȳbwaal̄vaangera w̄m̄waaih̄deinyi!" Gotiyai nayaayawi'na "Tewaanyabwi ȳma! Sara ȳdeinyi," sara yawi'na yadei sara nedah̄lakyaa!.

6 K̄raazit̄yar̄na ȳlaaya w̄vu'nader̄na Gotiyai yange'na tewaanna negaimwagakelyi. Yi sasarei sare yanga gaimwanga byaannakev̄na sahwar̄ ȳlaaya naanga wiaana!

7 K̄raazit̄yai sai balaka gannya tawev̄na w̄la newiȳn̄keinaav̄ nemubake', nemire ȳwetawakyanna marasi'n̄kesi. Sare'na Gotiyare yanga gaimwangebwine aaya kaav̄ilyanna sara neyakengi.

8 Sai yanga yanga tewaanna naanga negaimwagakengi. Gotiyai s̄munya nawi'nyavij̄ s̄duta tewaanyaburij̄ gamire yanga gaimwanga sabwi nejaava!.

9 Sarei gannya s̄munyav̄ yawi'na "K̄raazit̄yar̄na tewaanna ȳma!" daka s̄nnaw̄ sagaa' lika yulyasa' wa'd̄'nȳ dahaasagaa' gamire yoimavajal̄kurakya sa' ku'maayaba neȳbwar̄daakwa!.

10 Pīgasa yuyagasa mi'na yaka nawi'nyagaa' dah̄lakyaakegaal̄ s̄nnaw̄ yawi'na "K̄raazit̄yai balade'na yuyangi Sigunyaviyaj̄ Kwaakevak̄iyaj̄ sanḡ kye'mwannemwaaisha'muj̄

Kıraazıtayı Mınyaginya maremwaalana!" Sara yawı'na yaakebwina dahaa' yuyangına Kıraazıtayı Naangei mwaalı!. Sare' neyibwarıdaakwa!.

¹¹ Gotiyai yawı'na "Sara yideinyi. Sımunya nayaa yawıra'mujı yideinyi." Sara yawı'na yake'na yuya yadelyi. Sare'na Gotiyai aayawıdaa'nyı mena yawırake'na sare'na nedahıläkyaa! "Sahwara nımire tewaanya maapıka! Kıraazıtayı kwılamwaaıha'mujı nımırera mwaabıka!"

¹² Sare'na nemı Kıraazıtayı wi'nona dahaa' sınnawınyaina Kıraazıtayı nayaa yemwaai-hoine. Gotiyai yuya sara tewaanna yaka byaan-nyavına Gotiyarı yılaaya naanga wiaana!

¹³ Nabaai, sarımi Kıraazıtayı wi'lamwaaıhasa'na avaaina yıhya!. Sarımi yagaala nebulya' kadıka wi'ne!. Sa' yagaala tewaanya' Gotiyai yıhıvadaihasamaarakesı yagaala sa!. Sarımi kadıka wi'neva Kıraazıtayı kalımwagare' Kuryai Tewaanyarı yi gamıre yavıkwajıkeri yıhızaava!. Yıhızaavake'na "Gamıreinera," wi'dıvanıga!. Kurya sarına Gotiyai yune naanga nebulya'na wi'dakelyıra.

¹⁴ Gotiyai yawı'na "Dahaa' sınnawınyai Kuryai Tewaanyarı wi'jaawe'na nımırera dara yawıpıka! 'O, Gotiyai nedake Sıgynyavı naanga tewaanya yuya nejaavadelyi.' " Gamıreinavaı yuna neyaarojıyagaa'na yuya daza nejaavadelyi. Sare' gamıre byaannya'na yılaaya naanga wiaana!

Polı Gotiyarı wi'dake'nesi.

15 Yuya sarevi nimi sainyi wit'nyina "Anga Epazaazi mwaalyara Naanga Jizaazari nayaalimwamaniga! Gotiyare tewaanya yuyaraavina tewaanya witvu'naderera," wit'nyina yena

16 kwadika mwamujainyi sariminyina Gotiyari yilaaya wiadi "Su! Su!" widadinyaainyi. Gotiyari widadinyaagaal' sariminyina yawit'di widadinyaainyi.

17 Sariminyina "Nemire Naanga Jizaazai Kiraazitiyare Gotiyai, Nenimaanga byaannakei sahwaraavire kuryaraavina simunya nawit'nya' wijaavana! Sahwaraavina gami sahwari yunebanna wijalangasakinana!" dena widadinyaainyi.

18 Sarimire simunyangi gamire baake' kwakoji gamire nebulya' nayaal danganyide'nanyi. Yi dara jawiranganyide'nanyi. Sahwai yihizivwaramaarakevina yemwaaidivisabule! Yemwaalya sabwi yawramaapikaji! Nabai, Gotiyare byaannyavine nawit'nyannanya gamirennagannyaihirina yihizaavadenge!

19 Nemilimwange'neinaavi gamire diragiya naange' neyivanikevina gannya dit'naka naangaange' yuya wavila'de' wijiwaainana! Diragiya sa' naange'

20 Kiraazitiyariina yake' avaalyasi. Diragiya sasi Kiraazitiyari bainikeraayawi yidikaavaka Sigunyavi diragiyaaba gamire aangasimagi walawaaaiha'.

21 Saba munya ke'beva Kiraazitiyai Naangei maremwaali'. Kiraazitiyare diragiya' maremwaaidivita yuyaraji galmaaniga yuyaraji diragiya yuyaraji

naanga yuyarajि saraavire dıragınyangи wavıla'desı. Nabaai, yaya makinıkeraavı kekyırı' munyaba maremwaalıkelyi. Dahaasara, Kwaakevakıya yaya naangejıyara gaveraavına mı!. Aawa. Sıgynyavı mwalaadehaasa yaya naangejıyaraaaavı Naangei maremwaalıkelyi.

²² Dahaasara, Kıraazıtıyai maremwaaiadeva Gotıyai yuyaraavı wımwaaiahada Kıraazıtıyare sıvılyıraarı amwi yuyara mwaaishi' maalıkera. Nabaai, Gotıyai Kıraazıtıyare kusılaanyaainaavına nemire Naangerı wımwaanihıwa' yuyanna. Sai nemire Mınyagınyarı wımwaanihıwa'.

²³ Kıraazıtıyare kusılaanya' yı sa' gamire kılaakejıktı. Sare' nemınyı Kıraazıtıyare kılaakejıktıyainaavı nemwaaihıwakesı. Kıraazıtıyai sara nedada gannya dıragınya' nejaavada gannya sımunya'nı yıvanıgoinera. Kıraazıtıyai Sıgynyavı, Kwaakevakı yuyangı yuneba wılamwaaiderı gamireina yuna wılamwaanihoinera.

2

Kıraazıtıyaraına baryaina mwaaihonesi.

¹ Kıgaa' Gotıyarına sarınnıa kuryara balesaihılyı. Gotıyarı wanganakına yeva kayaa'nanyanna, yıwetawakyanna balesaihılyı.

² Saregaa' Kwaakevakıyabwi kayaa'nanyaburı kaanya yamaryadıvı' yımakeraavıjı kulakengıjı maremwaaiidei yıhusavı mwaaide sarebwi lımwadıvı' mwaalesaihılyı. A'mwera Gotıyarı galyekıvaimanıgasaraavı maremwaalı' kurya kayaa'nanya sai.

3 Sara galazekivalesaraayaba nemi yuyaina kayaa'na mwaalo. Nemire kilaakevne dik'a neyidada nemire kilaakejika "Sara tewaanya' nyiwaka," nemire yawita "Sara yideinyi," yawi'daa yagoinera. Sareina sara yago'na Gotiyari a'mwera kayaa'na mwaaidivita yuyaraavina sinna tika wida'daasi tadevaabib'i kayaa'na yoinaavi kaneramadikleinera.

4 Kiri! Gotiyai kale gaimwanga naangaangevi aaya kaavilyai gamire tewaanya wivu'nya naangebwi neminyina tewaanya wivu'nakeburina Kiraazitiyariji gaala nemwaaiha!.

5 Nem Gotiyarina yiwtawakadaawojiyavina Gotiyarina nemire kuryara kuna baidivi! kiri! "Kiraazitiyari yidikaaveri wilamwaaihima!" dake'na Gotiyai neyidikavamwaaiha!. Gotiyai sariminyi yange'na tewaanna yihgaimwadevinayihvadaihasamaarakeihilyi. Yi yuyainaav gaala nemwaaiha!.

6 Gotiyai neyidikavamwaaihaka nabaai, Kiraazitiyari wilamwaaihoinaavij Kiraazitiyai Jizaazariji Sigunyav maranemwaaihikewake'na maremwaimanigoinera.

7 Gotiyai "Divi sagaa' yuyagaa' gazagaasagaa' yima'nadehaa' nimire yanga wigaimwangeburine aaya kaavilya naangaange yuyaraav wiijwaainima!" daka maranemwaaiha!. Sahwai yanga gaimwangebwina Kiraazitiyai Jizaazarina bwiwanna neyakebuliyi.

8 Sare! dare'nesi. Gotiyai sariminyi yange'na tewaanna yihgaimwadevinayih Kiraazitiyari

l̄imwadiv̄isa'na yihivadaihasamaarakeihili. Sarim̄i wawinya yina yadivis̄a'na yihivadaihasamaarakeihili mi!. Aawa. Sahware sihumalesira.

⁹ Sare! Gotiyai yawi'na "A'mwe pwai kwai dara nadathika! 'Wawinya diraginna kye Gotiyai nyivadaihasamaarakeinyi. Tewaanyainyi,' yawi'na yaka sahwai yange'na nevadaihasamaarakesi.

¹⁰ Sare! dare'nesi. Gotiyai mwaaihoinaav̄i mudikeinaav̄i newaka!. "Sahwara mi'na wakenḡi sana sana yamaripi ka!" daka Kiraazit̄iyai Jizaazar̄i wilanemwaaihaka tewaanya yaadeinaav̄i mudikeinaav̄i nemwaaiha!.

Kiraazit̄iyari *wilamwaaiho'na*
avaalyainaav̄inesi.

¹¹ Sarevina yihithima! Sarim̄i Ju-yaraavidaa'nyaihi mi!. Aawa. Ajimya yuyangiyaihili. Juyara kunnya asaj̄i kilaakejikaav̄i da'nyina yadivisara sariminyina dinā "Sahwara kunnya kilaakejikaav̄i mada'nyadiv̄isarera. Maaverera." Kigaa' mwaalesaihirina ayina jawirila!

¹² Sagaa! Kiraazit̄iyai maayaihili. Gotiyai a'mweraav̄i dahilakyaaka Yizireliya yita savaaki menyaba mwaalesaihili. Gotiyai gamireraavine yune naanga nebulya'na wijavurine wilimwagarakejyaihi mika. Angavaayaihili. Kwaaka davaki Gotiyamaayaihi mwaale!. Nabaai yemwaalyabwi maayaihili. "Gotiyaryaba mwalaadeinera," majaihili.

13 Kiri'! dahaasagaa' Kiraazitiyai Jizazarı wılamwaaishaihi Gotiyaryawınna yıhimakabıwakeihılyi. Kiraazitiyai balaka gamire tawe' bwalaravake'na menya keimwi mwaalesaihi Gotiyaryaba aya kibanna yıma'naabiwaasaihılyi.

14 Sare' dare'nesi. Kiraazitiyai sahwai narya' wakinikelyi. Nabaai, Juyainajı Menyaihılyi avaalyainaavı kanemwaaisha' nemire munya yırıla nedıwagakelyi. Sinnawı Juyara keiba mwaalesa' Menyara aagaiba mwaalesa' tınnnyaba yıkamaangebwı kaanya tinike' warakesi. Sare'na sınna tıka wıdavakerera. Kiraazitiyai sahwai gamire kilaakejı' yısavı balake'na kaanya tinike' wo'dalası'nakelyi.

15 Juyainaavıre Kiwinya', kiwinya dınikeji kimaaka dınikeji yaasiwa'nanyabwi wakaka kaanya tinikebwi wo'dalası'nakelyi. "Nımi narya' waka'muji yıta pıvakaai warıkeraavi yıta gavevakıyara nıminyi wılamwaaishıma!" daka wo'dalası'nakelyi. Avaalyaina mwaaiho.

16 "Nıminyi kaanya tinike', yıkamaangebwı tamaka'mujı, yi, nımirre yıta yovihırarannıkevına yuyavakaalyı Gotiyalyı yırakuramwaaishıma! Yi nımirre kilaakejisıyara avaalyara yıma'nıpıka!" daka wo'dalası'nakelyi.

17 Sare' Kiraazitiyai baka yuyaraavı yagaala tewaanya' narya'ne' wıdakesi. Menyaba Maaveihi Gotiyarı myawıryaihıri yıhıthake' aya kiba Juyaina Gotiyarı yawı'daanyainaavı nedakesi narya'!

18 Sare' Kiraazitiyai neyake'na Kuryarı

Juyainaavınajı Maaveihırınajı nejaava!. Sare'na Nenımaangeryawınna wawaaji dınaade'nanyı.

19 Sareviđaa'nyı sarımi Juya mamwaalyıgasaihi Gotıyarına kuna Maavera angavaayara mı!. Wa'mwa'dıvısaıhi kuna mamwaalyıga!. Kuna gabinyaihi mı!. Aawa. Gotıyare angeba mwaalyaihi Gotıyare tewaanyarajı mwaaihasaihılyı. Gotıyarenıdakihılyıra.

20 Nabaai sarımi Gotıyare ange'bısaıhılyı. Nedaasadeinajı Gotıyarı wı'nawıjiwaakadıvısarajı mınye laanniķeinaavı sarımi Gotıyare angesi. Kıraazıtıyai Jizaazai sahwai munyaba mıjamaange' pwıyınıkelyı Naangei.

21 Sahwai anga yuya! pwıyınıka nemı yuyainaavı nelımwaga'delyı. Naangere anga tewaanya'na manniķeinaavı nemwaaihadelyı. Sara neyada yuyagaa! tewaanyaina yıma'nadaanyainera.

22 Sahwarı wılamwaaihasaihılyı nemıji pwarajı sainaavı manniķa angevi Kuryai wılanemwaalı! Gotıyare angevi.

3

Polı Maaveraavına wawinya yake'nesi.

1 Yuya sa'na Gotıyarı wıdıvanıge. Sainyı Polınyı ajımya yuyangıyaihıri wıdına "Kıwınya maayaihıri Gotıyai yıhımaaranneihılyı," wıdına yıhye'na sınnı tıka wıdavakera kalavuzangevi nyımwaaaihe!. Kıraazıtıyai Jizaazare kalavuzainyı.

² Kadika mi'na w̄i'n̄pija! "Gotiyai Polim̄i w̄idina 'Maaveraavine' n̄imire yanga gaimwangeburine wawinya! ja!" w̄idina yakei daaka!"

³ Gotiyai kigaa! yawi'na "Maaveraj̄i n̄im̄rera yima'n̄pi'dererera," yawi'na yake' lika yulya'di'nyi Gotiyai nyibwaridaakwa!. Yoimavajalikurakya sabwi pikarya maali'na mi'na yavikariwa.

⁴ Sarimi' yagaala sa' t̄nna wanganapij̄i dara danganyide! "O, Kiraazit̄iyai a'mweraavine yake! yoimavajalikurakya'ne! Poli' mi'na yawi'mani'kei daaka!"

⁵ Daha'a! lika yulyarya'ne! gamire Wiдаasade giri'maayaraavij̄i gaminyi w̄inawij̄iwaakadivisaraavij̄i Kuryai w̄jalangasakakabaaib̄i kigaa! mij̄iȳma'n̄gavya p̄ninḡi a'mweraav̄i sara myibwaridaakwia!.

⁶ Yoimavajalikurakya! dara dinikesi. Aj̄mya yuyangiyara yagaala tewaanya' wi'nadiyi! Kiraazit̄iyai Jizaazar̄ limwadiyi! sahwar̄ w̄ilawimwaaikhade'na sahwaraj̄i Juyaraj̄i Gotiyare tewaanya yuyanna ye'mwannamaapi'dere. Nabaai kilaaka gavejikiyara ye'mwannamwaaib̄i'de. Nabaai Gotiyare yune naanga nebulya'na w̄ija! ye'mwannajapalamaapi'dere. Sara dinikesi.

⁷ Yagaala tewaanya sa' w̄idadinyainy. Gotiyai yange'na tewaanna nyigaimwada yange! nyijaavada gamire w̄idaayadinyainy nyimwaaixa!. Sai diraginna yaka wawinya sa' kanyijaava! yagaala tewaanya' diraginna

widadiinyaainyi. Nimi yawi'manige.

⁸ Nimi maalikeinyi. Kiraazitiyare tewaanya pwara naangerera. Maalikeinyi kirii Gotiyai yange'na tewaanna nyigaimwada nyida' "Kiraazitiyare tewaanaanga naangenna ajimya yuyangi'varaavi duthathe'na gitthaasiwa.

⁹ Nimi tewaanyabwi sinnawidaa'nyi niminyi lika yulyakyenya' dahaa' yoimavalikurakyabwi yuyara wangabi'de'na gitthaasiwa." Gotiyai yuyangi' wakyaakei sara yakelyi.

¹⁰ Li ka yulyaryaake' dahaa' ku'maayaba warf!. Gotiyai "Kiraazitiyari wi'nya'nera kusilaanyara mi'na maaresabwina Sigunyaviya naangeraji diraginayarajি dara wangabi'ka! 'Gazarazaraavi Gotiyai tewaanna yadelyi. Simunnaakei yawita tewaanaanga yawi'dela!' " daka gannya yanga gaimwangebwu nyijaava!.

¹¹ Nabaai, Gotiyai kwaaka mwakyaakegaa' mi'na yawi'ryaake'na sara yake'nanyi. Gotiyai sara kyawi'ryaa' Kiraazitiyai Jizaazai nemire Naangei sara yake'nanyi.

¹² Sarev limwadaa gaminyi widlamwaaiho'na nemi lika myadaa Gotiyai mwaalikewi gaza-gaasagaa' widadaanya'nanyi.

¹³ Sare'na diraginna yihithima! Maaveihiri yihigaimwamanige'na pwara kayaa'na nyivaniga!. Sare'na yawita kwalaalya myawi'pi'na! "Kiraazitiyarebwi yagalya'mavaana!" myawi'pi'na! Sarimi tewaanna dimwaalyide'na daanga nyivimanike' yi sa' sarimi're byaannyas.

Kıraazıtayı neminyına kale wiade'nesi.

14 Gotiyai tewaanna yaka sare'na kwadaai
gilena Nenimaangeri widiyanige.

15 Sai Nenimaangei mwaalike'na Sigunyaviya
yuya kuvintimaangeraji Kwaakevakija yuya
kuvintimaangeraji saraavine aaya kaavilyabwi
wo'nikesi.

16 Sariminyina "Sarei gamire diraginya
yuyangi gamire byaannyaburine aaya
kaavilyanna sarimire kurya kusawinyara
diraginna yivaimwannemwaaibika! Sarimire
munyikaavi gamire Kuryai diraginya sa'
yihizaavoji sarimire kuryaraavt diraginyaaraavt
yihimwaaikhana!" dena widiyanige.

17 Kiraazitiyari nayaa limwadivisavina
sarimire simunyangi Kiraazitiyai kuna
wileyhimwaaalana! Yisare pwipula kwaakevi
diraginna waayikabaaibi', nabaai, ange'
diraginna widaakunikabaaibi' kale nayaa
yihyada diraginna jawiramwaalyila!

18 Sara yapiji Gotiyare tewaanya
yuyaraji Gotiyare diraginya' maa'divi' dara
jawiramaarila! "Ai, neminyina Kiraazitiyari
tewaanya wivu'nade naange' daaka!" Yuya
bwakulaawika bwakulaawika aagangi
wavilavikesira. Naangaangesi kale sa!. Sare'na
sariminyina "Gotiyai gannya diraginya'
wijaavana!" dena sahwari widiyanige.

19 Kale yada yuya' yinahu myawiri yipine'
Kiraazitiyari kale yade' jawiramaarila!
"Gotiyare yuya gami sari yuneba warikenna
nemire munyikaavi, simunyangi yuneba
wylanewarana!" dapij sara jawiramaarila!

20 Gotiyare dıraginya' nemire munyi kaavı yade'na nemi Gotiyari widanganaaja yuyangiiji yawiraaja yuyangiiji wavılavade naanga naanga yadelyi Gotiyai.

21 Sarer "Byaannakeig!" widaana! Gotiyai kuda! Kiraazitıyai Jizaazai yuyaraavına balake'na Gotiyari "Byaannakeig!" widaana! Kiraazitıyari limwange'nera kusilaanya yuyara "Byaannakeig!" widipika! Dıvi yuyagaa! gaza gaasagaa! waragothehaa! yuyaina sara widaana! Naanga sahirısırı.

4

*Kiraazitıyareina Kiraazitıyare kilaaka
gaveji'na avaalyaina mwaaiho'nesi.*

1 Sarevidaa'nyi nimi Naangeri widaayadiınya'na kalavuzangevi nyimwaaihesainyi yihithaanganıma! Gotiyai kagıthahılaka! jıvwaramaata sareburı kaanya nayaajamary!

2 Gınnya yaya' mamakılıyadı kave yawıkınyaigi kave yadı pwara kayaa'na gyadaapıji sıńna tıka yarai madayı gyada tewaanna dımwala! Pwaraavına kale gyada kumire yagaala wi'nadı naya duhaimwana kale'na!

3 Gotiyai narya' wakınike'na kwaamu'nanyaburı Kiraazitıyarerajı je'mwannamwaala! Kuryai yuyaihırı yihye'mwannamwaaihake'na kilaaka gavejikıyaihi dıragınna kuna dımwala!

4 K̄iraazit̄iyareina gam̄ire k̄ilaakej̄! gave p̄ij̄'na mwaaiho. Got̄iyare Kurya gave pwai nem̄ij̄iyai mwaal̄!. Nabaai, Got̄iyai yih̄ithahilakake'na yih̄izivwaramaarakaabaaib̄! nawi'nyaba tewaanyaihi dimwaalyide' yemwaaimanigata gavebwi war̄!.

5 Naanga gave pwai mwaal̄!. Naangeri l̄mwadaanya gavebwi war̄!. Bavitaaziyabwi gavebwi war̄!.

6 Got̄iyai a'mwe yuyainaav̄i Nen̄maanga gave pwai mwaal̄! K̄iraazit̄iyareinaav̄ina. Sai yuyainaav̄i munyaba mwaalikelyi. Sai yuyainaav̄i diraginyaainaav̄i nemwaaihada gam̄ire wawinya yivanigo sahwarinera. Sai yuyainaav̄re munyangi wiłanemwaalikelyi.

7 Gannya wawinya'na K̄iraazit̄iyai yawi'na "A'mweri'na sara wījaav̄ma! Pwar̄na dara wījaav̄ma!" yawi'na yada gazainyinazainyia yanga gaimwangeburine nejaawa!.

8 Sarevi Got̄iyare bukuya! dara din̄kesi. Ke'mwewinna yīlaawiña yaka Wīla pwiyinikeraav̄i makilaawa!. A'mweraav̄ina sīhumale yanga wījaava!.

9 Sara din̄ike! yagaala "Yīlaawiña yaka," be yagaalyavaka? Dara din̄i! "Sinnawi walaaba!. Kwaaka kewewinna walaaba!," sara din̄kesi.

10 Sai walaabakei avaalyai yīlaawa!. Sai sīgunyangi'na yīlaawaka ke'mwewinna Sīgunyav̄i'na yīlaawaka "Yuya yuyangi wīlamwaal̄ma!" daka yīlaawa!.

11 Sahwai K̄iraazit̄iyai "A'mweraav̄ina sīhumale yanga wījaavakelyi." Sare'na gannya diraginya! wījaavada pwaraav̄i

“Nimire yihithaa sadinyaihi,” dahilakina. Pwaraavi “Gotiyare wi' nawijjwaaka dadvisaihi,” dahilakina. Pwaraavi “Yagaala tewaanya’ mudikeraavi widadivisaihi,” dahilakina. Pwaraavi “Sipizipiya nimireraavi maremwaaina, wijiwaaka dadvisaihi,” dahilakina yakerera.

12 Kiraazitiyarerera tewaanyara naanga yune nebulya'nanyara yima'nipi'de'na sara dahilakina. Widaayabwina gaimwanniipi'de'na sara dahilakina. Kiraazitiyare kilaakejikiyaina gamireina diraginyaina simunnakeina yima'naade'na sara dahilakina ya!. (Anga nayaamannikabaaibisaine.)

13 Neminyine'na dahilakina yakera kunnya wawinya nayaadadvii kilaaka gavejikiyaina yuyaina Gotiyare Gawaalivi avaaina limwagaraattheine. Gotiyare Gawaalivi avaaiizimunya yawiraade'nanyi. Nemia'mwe naanga yune nebulya'nanyaibisaina Kiraazitiyarina mwalaadeine gami kwaib!. Kiraazitiyai tewaanyai simunnakei sahwai mwaalikabaaib! a'mweina avaalyaina yinahu mwalaadehaananyi.

14 Sareinaavina “Kaimiraayara kuna namwaaibithika!” daka negaimwadivisaraavi nejaava!. Kwaasiyara kwaasi yagaala pin yihusa' pina pina do'mwadevaab! nedadaapiji kaimiraayaina namwalaadika! Kwaasiyara kayaa'nanyabwi yawi'divisara wabwiwayagaala dadivii kwaasiya gevwi gevwi wijiwaaka dadvisare.

15 Kaimiraayaina kuna mamwalaanna!

Aawa. Kale neyadaawoj† nebulya' w̄idadaa tewaanna mwalaadeine! K̄iraazit̄iyari yuna w̄ilamwalaajaina yuya tewaanyabwina ḡiryaadeine. Nabaai, K̄iraazit̄iyai sahwai nemire M̄inyaḡinyalyi.

16 Sai nemaremwaaal̄kei nayaan nedada sara yaade'nanyi. K̄iraazit̄iyare k̄ilaake' yakabaaib̄i sara yaade'nanyi. S̄iv̄ila, ata, k̄ih̄ta, kadika saza m̄iw̄i'n̄ka, dahaala yuya ye'mwann̄ka, yuya sa tewaanna yin̄ikej̄ik̄ra. K̄ilaaka yuyaj† nayaan ȳna yada ḡirin̄ikabaaib̄i nem̄ gamire d̄iragiya' ma'daa K̄iraazit̄iyare pwaraav̄i w̄igaimwadaa "D̄iragiyaara tewaanyara mwaaiib̄ka!" dadaa nayaan w̄ij̄iwakadaa K̄iraazit̄iyare yuyaina kale neyada tewaanna mwalaade'nanyi.

K̄iraazit̄iyari w̄ilamwaaiho mud̄ikebwinesi.

17 Sarev̄idaa'n̄yi Naangeri w̄ilamwaaiheinyi Naangei dare nȳidake'na d̄iragiina dara ȳih̄izalikurak̄ima! Nayaa kadika d̄in̄yu'n̄yla! Aj̄imya yuyanḡiyaraav̄irebwina mwaaid̄iv̄tabaaib̄i kuna mamwaaib̄na! Sahwaraav̄ire yaw̄ita waryaanya war†!

18 Kumire yaw̄iramaata j̄ih̄inya'b̄i war†!. Kumire simunya mi'na s̄ilaange w̄ilar̄ikev̄ina kuminyi s̄idu'maayabwi w̄ilar̄ikev̄ina Got̄iyai gaalyabwi w̄imwaaihadevuri menyaba mwaaihasare.

19 Kumirebwina myaw̄iri "Kayaalna ȳivan̄igeinyi. Sabwi myiwin̄neinyi." Naangegaa' sara myaw̄iryad̄iv̄sara waḡila

muvwa'nyadera ata l̄imwangebwı d̄ragınnıa yına. Gırıkitı'nanyabwına mıjıke'bı' wiadere.

20 K̄raazıtıyarera sabwi myıhızıwaakesaihılyı. K̄raazıtıyarı ma'mwaasaihi gevwi yıpıneihılyı.

21 Sahwarına kadıka mi'na wı'ne'. Sahwarı wılamwaaıhasaihıri yıhızıwaake!. Jizaazarı nebulya' wıwarıkabaaıbı' yıhızıwaakesaihılyı.

22 Sareihi, ayabulyıyaihi kıgaa' sarınnıa sımunya yawı'dıvı' kayaa'na mwaalesabwı marası'nıpıneihılyı. Sımunya sa kayaa'nanyanna kwaası yawı'na "Wabahılaake'nesı. Tewaanyası. Yılaaya'nesı," kwaası yawı'na yada kayaaka yıhyıgaidaası sımunya sa marası'nıpıneihılyı.

23 Sarımıre sımunyajı yawısajı kuryajı mudıke yuna yıhwakanneihılyı.

24 Gotıyai mudıkeihıri yıhımwaaıhaka gamıbısaıhi sımunya nawı'nya' yawıpıneihılyı. Sımunya sara yawı'dıvı' nebwına mwaaidıvısavı nayaa yıda'maraangebwı yına, gırı'maayabwı tewaanna yına yıpıneihılyı K̄raazıtıyareihi.

25 Sarevı kwaası yagaala wıja'nebwı dası'nana! Wasi'na'gızı gazaigızaigı nebulya' ja'mwerı duthana! Yuyaina K̄raazıtıyare kılaakejıkyaina mwaaiho'na nebulya' duthana!

26 Pwai kayaa'na kyojı gımıre sınnıa tıka kagıthavojı kırı' sımunya nayaa maremwaala'gızı saigı kayaa'na myınnı! Naangegaa' sınnıa tıka magıthavanna! Sınnıa tıka kuna kagıthavojı nyılyai gaai waidaawojıyagaa' sare' kayaa'nanyası. Sınnıa tıka sabwi yarai dımarası'nana!

27 Naangegaa' s̄inna t̄ika kaḡithavoj̄i
Saataan̄ ḡim̄re s̄imunyav̄i yaw̄ita kayaa'nanya
nakad̄ika! Sabwi mȳinnersa!

28 Kukei maarakei kuna mamaaranna!
Aawa. Sai waw̄inya nayaayana! "Waw̄inya
tewaanya' as̄iraalȳi ya'muj̄i n̄igw̄imaayaraav̄i
w̄ijaapalȳima!" doz̄i nayaayana!

29 Ḡinnya maangevi yagaala kayaa'nanya
mud̄inna! "Pwara yagaala naw̄i'nya' nyu'napij̄i
yanga gaimwangebwi maap̄ika!" da'ḡizi
yagaala sa duthana! Sara kuda'ḡizi yagaala
sa' w̄igainikeraavi, kad̄ika wi'nya'neraav̄i
d̄raḡinna vivaimwagathe'nanyi.

30 Pwaraav̄i kayaa'nanya kuda'ḡizi Got̄iyare
Tewaanyai Kuryari taanga nuyad̄ika! Got̄iyai
d̄ina "N̄innya Kuryari kujaava'muj̄i n̄im̄rera
ȳima'n̄ip̄ika!" d̄ina yaka ḡithahilaka!. Kuryari
w̄ilamwaanihinya'na d̄raḡinna yaw̄i'na "Sagaa'
yuna neyaaroj̄iyagaa'na gam̄ire yav̄ikwaj̄ike'
nejaava!". Yawi'na ȳivan̄iḡinyaiḡi nayaay
dimwaala!

31 J̄ikurya mȳinna! "Pwara kayaa'nanyarera,"
myaw̄i'd̄inna! S̄inna t̄ika yaasiwa'na
maḡithavanna! Maanga, maiyagaala mud̄inna!
B̄irala mud̄inna! Yuya sabwi dimaras̄i'nana!
Nabaai kayaa'nanyabwi mȳinna!

32 Aawa. Ja'mweri bwiwanna ȳina ja! Sarina
kale gyana! K̄iraazit̄iyai balake'na Got̄iyai
ḡim̄re kayaa'nanyabwi maras̄i'n̄ikabaaib̄i
pware kayaa'nanya gazaiḡizaiḡi mi'nya
mamaa'd̄inna!

5

Baakebur i tewaanya mwaaiho'nesi.

1 Gotiyare kaimiraayaiginyi yilaaya givu'nadeigti mwaaihinyabaaibti gamire mwaalyabwi ja! Gotiyari dimidina!

2 Kiraazititiyari neminyineba kale wiakei neminyina balakabaaibti kale gyada dimwaaideiginyira. Juyaraavire Ne sinnawinyara sipizipityari yanga wijaaya'ne' dika nasi'nadaasi Gotiyai wabatirinya' winada yilaaya yakabaaibti Kiraazititiyai tewaanyabwina yuna balake'na yilaaya yakelyi.

3 Gotiyare tewaanyaihi mwaaihatabaaibti ata limwangebuliyi gitikita'nanya yuyabulyi wabarinnnyabulyi sare sabwina yileyagaala madibina! Sarebwina pwara nyawipidika! "O, kayaa'na jitvaniga!"

4 Yagaala kayaa'nanyajti yimaka widivisaraavire yimakyagaalyajti kayaa'nanyabwina yipaa'nyi yagaalyajti madipina! Gotiyareihi wija'ne sabwi madipineihilyi. Aawa. Gotiyari yilaaya'na "Su! Su!" widipineihilyi.

5 Sare' dare'nesi. Diraginna dara yawi'manigasasi. A'mwera ata limwangebwi yadivisarajti gitikita'nanyabwi yadivisarajti pwaraavirengi wabarinnnya yadivisarajti saraavi Kiraazititiyaliyti Gotiyalyi mamaremwaalyi yikadera. Kirimire yovirawakiwaalya mamaari yipi'derera. Pwaraavirengi wabarinnnyabwi sabwi a'mwa'mwe, nyilyai, yita naangera, silaanga sazangina yilaaya yadivisabulyi. Sare

avaalyabwi wabarinnyabwina pwaraavirengi
yawit'divisare. Gotiyari yilaaya myadivisare.

6 Aane pwai kwai yaasiwa'nanyaanna wiidina
“Sara ya'gizi tewaanna dimwaaideiginti,”
kwaasi sara nagithathika! Sare' dare'nesi.
Kayaa'nanya dazanna yadivit Gotiyari
galyekivaidivisaraavina Gotiyari sinna tiika
wida'da wiramadelyi.

7 Sarevidaa'nyi sara yadivisarajti myinnera!
Saraayawidaasi jahalya'makwodeiginti.

8 Sare' dare'nesi. Kigaa' sahwaigiti
jihinyasyaigi kayaa'na mwaalaginya kiri'
dahaan Naangere baakeshyaigi tewaanna
mwaaihi. Sareigi baakeshyaara yigatabaaibit
kuna nayaa dimwaala!

9 Sare' dare'nesi. Gamire baakebwina
mwaaidi tewaanya yuyaji nayaa yida'maraanga
yuyaji nebula yuyaji sangineiginti
gimwaaihatheiginti.

10 Naangei Baakei sabwi yilaaya wigайд-
vwi yawiramaa'na ja! “Sai “Tewaanyabulyi,
nyidathevvi yima!” sara yawira'gizi sara ja!

11 Jihinyasya, yaasiwa'nanya yadivisa sara
mye'mwannayinna! Aawa. Baakebwina nayaa
ya'gizi kumire kayaa'nanyabwi jivwaridaakwia!

12 Sare' dare'nesi. Jihinyavti kayaa'nanya
lika yulyadivit yadivisanna warginaka yagaala
madipinengti.

13 Baakevit yuya kyibwaridaakwa'gizi yuyara
dara wangabi'de! “O, aaya kaavilya' sasare'
daaka!” Sare' dare'nesi. Baake' pu'daawojo
a'mwera sabwi yagalya'mavapijti yirikebwi
yipinerera.

14 Sarevi dinike!
 “Se wakinyaigi dithikaaka!
 Bainikeraayawi ayina dithikaaka!
 Kiraazitiyare baakei givuradesi.

Dikaava'giziyaiginyina simunya gizaavadelyi.”

15 Sarevidaa'nyi ginnya mwaalyabwi naya
 jawika! Simumaayaigi mamwaaidinna! Aawa.
 Simunnakeigi dimwaala!

16 Yirika kayaa'nanyagasa warikeina “Dahaal
 tewaanna yijihyiwana?” da'gizi naya sara ja!
 Yirika sa yaasiwaina nabothika!

17 Sarevii sidu'maayaigi mamwaaidinna!
 Aawa. Naangei giminyina “Sai sarei yana!”
 kyawiroji sarei ja!

18 Alya waainiya biyaaya'bita naanga
 maninna! Sarei yimaka nuyidika! Sarebwi
 ya'gizi kayaaka jihainade'nanyi. Saza maninna!
 Aawa. Kuryai gimire simunyavi yuneba
 wilagimwaalana! (Sai simunya' naya yuna
 gimaremwaalana!)

19 Sareigi ja'mweri Gotiyare yagaaidaata,
 Gotiyarina yiledaata daata wijsa'neji duthana!
 Ginnya simunyavi Gotiyari yilaaya naanga yadi
 Naangeri daata, yiledaata duthana!

20 Yuyagaa' yuyanna Gotiyari Nenimaangeri
 “Su! Su!” duthana! Nemire Naanga Jizaazai
 Kiraazitiyarina yawira'gizi sara duthana!

Kiyorinesi.

21 Yuna wiagimwaalanneigi Kiraazitiyarina
 yawiina “Naangelyi. Kave yawirima!”
 yawiina yivaniginya'na ja'mweraavi kwaakewi
 dula'naka! “Dara yawiimwa. Nimi maalikеinyi.

Nya'mweraavì kadìka wì'ni'ma!" Sara
dìnneigìnyì.

22 Balaange'gì, nemì Naangerì mìdìnna
yìvanìgovaaibì' gìnnya kwalaangerì kwaakewìⁱ
dula'naka!

23 Kìraazìtiyai gamìre kusìlaanyainaavì
nemaremwaaiide Mìnyagìnyai mwaalìkabaaibì'
kwalaangei gannya balaangevì wìmaremwaaiide
Mìnyagìnyai mwaalì!. Kìraazìtiyai sahwai
kusìlaanyainaavì nevadaihasamaarakelyì.
Gamìre kìlaakejìkìyainera nemì.

24 Sare'na kusìlaanyaina Kìraazìtiyari
kwaakeba walamwaaina yìvanìgovaaibì'
balaange'gì yuyangi gìnnya kwalaangerì
kwaakewì wìla'na'na jìthe'gìnyì.

25 Kwalaangeigi, Kìraazìtiyare
kusìlaanyainaavìneba kale wiada gannya tawè'
nemubya'nei wìjaaya'nei balakabaaibì' gìnnya
balaangevìna kale gyana!

26 "Kumìre kìlaakengì aalya wiadìnyabaabì'
Gotìyare yagaalya' kumìre sìmunyangìjì
munyìkaavìjì kyavada'galojì Gotìyarìna
tewaanyaraavì wìmwaaihìma!" daka
Kìraazìtiyai bala'.

27 "Aayagaa' nìmìnyaba kusìlaanyaaraavì
wìmwaaihìma! Sagaa' byaannakeraavì
wìmwaaihìma! Kumìre sìmunyangì
munyìkaavì gìrikita'nanya, nawì'nya mya'ne
saza mwari yana! Aawa. Gotìyarera tewaanyara,
gìrikita'nanya maayara mwaabìka!" daka
balake'nanyì.

28 Sare'na gìnnya kìlaakejìkìna kale
gyada nayaa maremwaaidìnyabaabì' gìnnya

balaangevina kale gyana! A'mwei gannya balaangevina kale wiadei, yithaa, a'mwei gami sarina kale wiadelyi. A'mwei balaangevina yawi'na "A'mwe sa' ninnya kilaakejikira."

²⁹⁻³⁰ Sare' dare'nesi. A'mwera kunnya kilaakejikaavina sinnna tika mudayaderera. Aawa. Wapaaya nayaa wijaavadiv'i yuyagaa' kave maremwaaidivisajikera. Kiraazitiyare kilaakejikyaina mwaaiho'na kusilaanyainaavi kave nemaremwaalikelyi avaalyabaaib'i.

³¹ Sare'na dara dinike' "Sarevi a'mwei gamire ganmaangelyi ganaagesi sayori yagalya'mavoji gannya balaangesi ye'mwannemwaaladelyi. Sara kyoji sawaai kilaaka piji'nanyayoi yima'nyikadeyolyi."

³² Sara gave dinike' nebulya' naange' neminyina dinikesi yoimavajalikurakya sa!. Sare' dara yawi'manige' "Yo, Kiraazitiyalyi kusilaanyainaji sara dinike' daaka!"

³³ Sara dinike' kir'i gimi nyina dinikesi. Kwalaanga gazaigizaiginyina kale gyadevaabi' ginnya balaangevina kale gyana! Balaanga gaza'giza'gi ginnya kwalaangerina yawi'na "Sai nimi nyina a'mwe naangelyi," yawi'na jithei'ginya.

6

Kinidakaavinesi.

¹ Kaimiraaya kwaig'i, Naangeri wilamwaihinya'na gimaamaangelyi gwaangesi sayori dimidina! Sare' dare'nesi. Sabwi yija' yida'nanyasi.

2 DİNİKE! “GİNNEYA GİMAAMAANGELYİ GWAANGESİ SAYORE YAYA DİMAKİLA!” KİWİNİYA SA', KİWİNİYA NAANGE', YAGAALA YUNE NAANGA NEBULYA'NA WİJA'NE! KİNİNNAKE! SİNNAWİNİYA! DİNİKESİRA.

3 YAGAALA YUNE NAANGA NEBULA SA' DARA DİNİ! “SARE'NA GİMİNYİNA ‘YUYANGİNİ TEWAANNA WIMA'NANA! KWAAKA DAVAKİ SAAMİNİYAGAA' MWAALANA!’ DAKA GİTHİWA!”

4 KUVİNİMAANGEİĞİ, GİMİRE KAIMİRRAAYARAAVİ YAASİWA'NA KARAMA'GİZİ YAASİWA'NA SİNNA TİKA NUDAVADİKA! AAWA, KAYAA'NA KYAPİJİ! NAANGEREHWI NAYAA YAWİRAL'GİZİ NAYAANNA DİRAMA! NAYAANNA DUTHANA! NAANGEREHWINA DUZİWAAKYA!

Yaasiwa'wawinyarajı maremwaaidivisarajı saraavinesi.

5 WİDAAYADİNYAİĞİ, GİMİNYİ KİLAAKEJİKİNEİ GİMAREMWAAIDEİ SARA KAGİTHOZİ GOTİYARİNA LİKA YADI NAYAA SARA DİMİDİNA! GİMİRE SİMUNYA' GAVE PİRİ'NA NAYAA YAWİ'Dİ NAYAA SARA DİMİDİNA! KİRAAZİTİYARI DUTHAAYİDEVAAIBİ' NAYAA SARA JA!

6 GAVEGAAL' MAREMWAAIDEİ TİNNA GWANGADAAWOJİ “WAWİNYA TEWAANYA'NA YİLAAYA NYİMARYANA!” DA'GİZİ GAVEGAAL' NAYAA YİJİWAALA NYİDİKA! AAWA. YUYAGAA' NAYAA JA! KİRAAZİTİYARE WİDAAYADİNYAİĞİ MWAAIHİNİYA'NA GOTİYARE SİMUNYA' GİNNEYA KURYAI NAYAA YANA! SARE' MAREMWAAIDERİNA NAYAA JA!

7 SAREİĞİ WİDAAYADİNYAİĞİ SİMUNYAVİ “NİMİ TEWAANNA YİMA!” YAWİ'Dİ YİLAAYA'NA NAYAA JA! A'MWE GAVERAAVİ DUTHAAYİDEİĞİ MİKA! AAWA. NAANGERİJİ DUTHAAYİDEVAAIBİ' NAYAA JA!

8 Dara jawi'desi. Wawinya tewaanya'na Naangei gazai gazarina tewaanya ayina wijaavadelyi. Nigwiwawinya'na'j yaasiwa'wawinya'na'j wawinya' avaaina wijaavadelyi.

9 Maremwaaidinyaigti, avaalyabaabibti' ginnya gitthaayaderi nayaa ja! Maiyagaala kuna madinna! Nayaa dara yawi'mwaa. Sigunyavti Nemaremwaaidi gavelyi. Gimiji gitthaayadivisarajti saihiri avaaina yihi'maremwaalikelyi. Sai a'mweri sinnyasi yayasi yawisasi yawi'da myikelyi. Aawa. Yuyaraavina avaaina yikelyi. Sara yawi'mwaa. Sare'na nayaa ja!

Nemire kuryara mala bwa'nya'ne'bti' yovirawakya'nesi.

10 Yagaala pini yihithima! Naangeri kuna diraginna wilamwaaida'gizi gannya diraginya' gizaavada diraginnakeigti gimwaaihana!

11 Kotiya Maryadei yawi'na "Sai kayaa'nanya kuna yana!" yawi'na yojti kwaasiya gyathehaa' diraginyaigti dimwaaide'na mwasaabya, pini Gotiyai gizaavade yuyajtyaigti diraginna ja!

12 A'mwera kilaa'nakera tawanakeraji mala mabwa'nyivanigo. Aawa. Kurya kayaa'nanyara maremwaaidivisarajti diraginya'raji jihinya dahaa' yimakera Kwaakeva' kayaa'nanyava' maremwaaidivisarajti saraavi sigunyavti kurya kayaa'nanyara mwaaidivisarajti sarajti mala bwa'nyivanigo.

13 Sarevi Gotiyai saabya sasi gizaavade yuyajtyaigti malya'na maarina ja!

“Kayaa'nanyagaa' malyagaa' yim'a'nadehaa'! yikamaangei kanyiramoji diraginna daavima! Mala bvara'mujt aayagaa' diraginna dathiwagi'ma!” da'gizi maarina ja!

¹⁴ Sarevidaa'nyi malya'na yovrawaka'gizi Romiyai aawilasaibisaigti gaidaa'na ja! Munnaanya' Nebulya' divadathivainana! Yida'maraangebwi kihisavi yuna diraginya'na divaazi'ma'nana!

¹⁵ Gotiyare narya'na yagaala tewaanya' yarai widadaanya' sivilyiraari divaazi'ma'nana!

¹⁶ Nabaai, Naangeri limwadaanyabwi yuna saabya diraginya' dimaryivila! Yikamaangei mwasaagala dika nadawojya padaawojgi gimirre saabya' gimarulyakedaavadesi.

¹⁷ Naangei nevadaihasamaarakebwi minyaginyavi dimwaaihi'nana! Gotiyare yagaalya' Kuryai nejaavake' kwaari'masraminya' guri'maanga yuneba woinike' dilimwana!

¹⁸ Yuya sanna Gotiyari wija ja! Kuryai gihaimwadaawojt yuyagaa' Gotiyari diraginna duthana! Jithaangana! Dameigt nayaatinnawangadi yuyagaa' Naangeri yuyanna diraginna duthana! Yuyagaa' Gotiyare tewaanyaraavina diraginna jithaangana!

¹⁹ Nabaai niminyina Gotiyari duthana! “Gotiyaigt, ‘Polimina yagaalya' kujaava'mujt nayaat diraginna widana! Sahwai lika mi yada yagaala tewaanya' yoimavajalikurakya' nayaat diraginna wijiwaakana!’ da'gizi yangaduzaama!” Sara duthana niminyina!

²⁰ Yagaala tewaanya'na Kingiyai Kiraazitayi nyidaasadere wawinya' yivanigeinyi. Kigaa'

Kıraazıtıyariña wıdahe'na wıla nyıvwıyetı kırı! Kingıyare wawınya! yıvanıgeinyı. “Lıka nyıwıdıkı! Nımire dıwıja! dıragınna wıdıma!” dadı gıthıvanıge. Sareinyına Gotıyarı duthana!

Yagaala aaya'nesi.

21 Tıkkıkaazai neya'mwei sahwarına nevu'nadei tewaanyai Naangere wawınya! dıragınna wıdaayadelyı. Sarei nımınyına yuya yıhıthathelyı. “Sahwara nımınyınejı nımı yıvanıgeji yawıpıka!” dena sarımınyawınnna wıdasıwaabe.

22 “Sarımı nemınyınenenna jawırıla! Sara yawırapıji sırimire sımunya dıragınnya jıvaimwannyıla!” dena wıdasıwaabelyı.

23 Gotıyai Nenımaangelyı Naanga Jizaazai Kıraazıtıyalıı sanıdaai neya'mweihırı kırınnıya kwaamu'nanyabwi yıhımwaanihika! Kale yıhyadevwi Naangerı lımwangebulyı dıragınna yıhızaayıka!

24 Nemire Naanga Jizaazai Kıraazıtıyariña sarınnıya tewaanya yıhıvu'nada, nabaai kuna dıragınna sara yıhyada, yı saihırı yanga tewaanna yıhıgaimwagika!

Poli

**Yipma Genesis and New Testament
Genesis and The New Testament in the Yipma/Baruya
language
Buk Stat na Nupela Testamen long tokples Yipma long
Niugini**

copyright © 1993, 1994 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Yipma (Baruya)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Video recording © The Jesus Film, a project of Cru.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-02-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 9 Oct 2020
ef60f748-49e3-5ee0-8e6d-a25b74b7a93c